

Načrtovano komuniciranje med epidemijo covid-19 kot del aktivnosti, s katerimi smo uspeli ohraniti udeležbo žensk v programu DORA nad 70%

Amela Duratović Konjević¹, Vesna Škrbec¹, Kristijana Hertl¹, Katja Jarm¹, Mateja Kurir Borovčič¹, Miloš Vrhovec¹, Veronika Kutnar¹, Lucija Kolar¹, Katarina Torkar¹, Cveto Šval¹

¹ Onkološki inštitut Ljubljana

Ozadje: Organizirani populacijski presejalni programi so pomembni pri obvladovanju raka, saj dokazano zmanjšujejo breme raka dojk, materničnega vratu ter debelega črevesa in danke. Zaradi ukrepov ob epidemiji covid-19 so številne države začasno zaustavile presejalne programe za raka. Slovenija za dva meseca in pol. Vpliv epidemije se je čutil tudi pri dostopnosti storitev in odzivu ljudi, kar bi lahko vodilo do zamud pri odkrivanju predrakavih in rakavih sprememb in zgodnjem zdravljenju. V Državnem presejalnem programu za raka dojk DORA, ki vključuje vse slovenske ženske med 50. in 69. letom (280.000 žensk), je ves čas epidemije potekalo načrtovano komuniciranje, da bi ohranjali zaupanje žensk in udeležbo v programu v vsaj 70 %. Cilj prispevka je ocena uspešnosti komuniciranja programa med epidemijo v obdobju od marca 2020 do decembra 2021 skozi udeležbo žensk ter število doseženih medijskih objav.

Metode:

Komunikacijska sporočila:

- pomen zgodnjega odkrivanja raka dojk tudi med epidemijo,
- zagotavljanje varne obravnave žensk pred okužbo covid-19,
- informiranje o spremembah v delovanju programa med epidemijo.

Komunikacijske aktivnosti:

- Skupni pozivi slovenskih presejalnih programov za raka k udeležbi med epidemijo.
- Stik z ženskami preko klicnega centra DORA je bil na voljo ves čas epidemije, tudi v času 2,5-mesečne prekinitve slikanja žensk (presejalnih mamografij).
- Redno obveščanje o delovanju programa in epidemioloških ukrepih prek vabila na mamografijo.
- Vzpostavljena posebna podstran na spletnem mestu DORA z objavami o delovanju programa med epidemijo.
- Redno komuniciranje z mediji – samostojna sporočila za javnost.

- Odprtje opisa programa DORA v Google zemljevidu za komuniciranje informacij med epidemijo.
- Komuniciranje sporočil programa prek komunikacijskih kanalov društev bolnikov z rakom in skupni dogodki.
- Izvedena brezplačna izobraževanja za podjetja in lokalne skupnosti.
- Uveden SMS opomnik ob terminu mamografije z obvestilom o aktualnih ukrepih in delovanju programa.

Rezultati:

- Kvantitativna medijska analiza kaže, da smo v letih 2020 in 2021 s skupnimi izjavami presejalnih programov uspeli **doseči ključne medije v 64 objavah, s 34 samostojnimi izjavami in sporočili za javnost** pa smo dosegli prek 1.000 medijskih objav.
- **Udeležba** v programu DORA je bila v letih 2020 in 2021 **75-% in 77-%**, na ravni kot pred epidemijo.

Drugi pomembnejši rezultati:

- Društva bolnikov z rakom so redno objavljala vse ključne informacije o delovanju programa; v povprečju je informacijo delilo med 20 in 50 njihovih sledilcev, v nekaterih primerih več kot 100.
- Organizirali smo 22 izobraževanj za splošno javnost, večinoma on-line. Povprečno so imela 30 do 50 udeležencev.
- Na posebni podstrani na spletnem mestu smo objavili 20 novic; podstran je imela okoli 1.000 ogledov mesečno.
- Na vzpostavljenem profilu v Google zemljevidu od 2020 rastejo kazalniki: interakcija s profilom, število ogledov, povezav neposredno na klic in obisk spletne strani, v povprečju za več kot 100 % na mesečni ravni.
- Klični center – več kot 30 % vprašanj žensk je bilo povezanih z delovanjem programa med epidemijo; na vsa vprašanja smo odgovorili v največ 2 delovnih dneh.

Zaključki: Mediji pozitivno sprejemajo skupno komuniciranje državnih programov in institucij. Ključni kazalniki aktivnosti programa kažejo, da so ženske ob izvajanju celovitih aktivnosti, ki vključuje tudi načrtovano komuniciranje, ohranile zaupanje v program in se ga udeležujejo v podobnem deležu kot pred epidemijo. Omejitve analize: nismo merili dejavnikov, ki vplivajo na odločitve žensk glede udeležbe na presejanju med epidemijo. Ne glede na to smo pokazali, da načrtovano komuniciranje s ciljnim javnostmi prispeva k ohranjanju zaupanja in stopnji udeležbe v programu. Komuniciranje podpira upravljanje presejalnega programa v kriznem času, kot je epidemija covid-19, kar je lahko podlaga za načrtovanja upravljanja prihodnjih kriznih situacij.